

УДК 159.9

Андрійчук Т.- ст. гр. БП-41

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Науковий керівник: к. психол. н., доцент Періг І. М.

Однією з найбільш актуальних проблем сучасної освіти є побудова такого процесу навчання, який міг би бути основою формування мотиваційної сфери студентів.

Останніми роками в психологічній науковій літературі питанням мотивації навчальної діяльності приділяється особлива увага. Звідси й значна кількість праць у цій галузі (Л.І. Божович, Н.Г. Морозова, М.В. Матюхіна, А.К. Маркова та ін.). Це не випадково, оскільки питання про мотиви - це по суті питання про якість навчальної діяльності. Переважання зовнішніх мотивів веде до того, що навчання набуває формального характеру, у нього відсутній творчий підхід, самостійна постановка цілей. Відомо, що саме негативне або байдуже відношення до навчання може бути причиною низької успішності або неуспішності студента.

Під мотивом навчальної діяльності розуміються всі фактори, що зумовлюють навчальну активність: потреби, цілі, установки, почуття обов'язку, інтереси, стимул.

Провідними навчальними мотивами у студентів виявляються „професійні” і „особистісного престижу”, менш значимі „прагматичні” (отримати диплом про вищу освіту) і „пізнавальні”. Правда на різних курсах роль домінуючих мотивів змінюється.

За результатами анкетування, проведеного І.М. Періг, лише у 36 % студентів переважає пізнавальна (внутрішня) мотивація до навчання, для інших навчання у вузі – це можливість отримання диплому про вищу освіту, мотивація престижу спеціальності, виправдання очікувань батьків, продовження їх справи, випадковість.

В розробці А.І. Гебоса виділяють такі фактори (умови), які сприяють формуванню у студентів позитивного мотиву до навчання: 1. Усвідомлення наближених і кінцевих цілей навчання; 2. Усвідомлення теоретичної і практичної значимості засвоєваних знань; 3. Емоційна форма викладу навчального матеріалу; 4. Показ „перспективних ліній” в розвитку наукових понять; 5. Професійна спрямованість навчальної діяльності; 6. Вибір завдань, які створюють проблемні ситуації в структурі навчальної діяльності; 7. Наявність допитливості і „пізнавального психологічного клімату” в навчальній групі.

Також мотиви навчальної діяльності розрізняють за змістовними та динамічними характеристиками. До змістовних характеристик мотивів належать наявність або відсутність особистісного смислу учіння, коли мотив виконує не просто спонукальну функцію, а й має особистісне значення, виражає внутрішнє ставлення до учіння. Динамічні характеристики мотивів проявляються в їх силі та тривалості.

А. Маркова відзначає, що „навчально-пізнавальні мотиви формуються в процесі самої навчальної діяльності, тому дуже важливо, як ця діяльність здійснюється”. На її думку, головними факторами, що впливають на формування позитивної стійкої мотивації до навчання, є: зміст навчального матеріалу; організація навчальної діяльності; колективна форма діяльності; оцінка результатів навчальної діяльності; стиль педагогічної діяльності.